

BELGISCHE **SHIATSU** FEDERATIE
FÉDÉRATION BELGE DE **SHIATSU**

**Buitengewone vergadering van de Algemene Vergadering
Elektronische stemming
Het lidmaatschap van de BSF bij de European Shiatsu Federation**

Beste lid van de Algemene Vergadering

Sinds enkele jaren stelt de BSF zich vragen over de samenwerkingsmodaliteiten met de European Shiatsu Federation (ESF). Tijdens de vergadering van 4 mei 2026 heeft de Raad van Bestuur dit onderwerp uitvoerig besproken. Uiteindelijk kwamen twee tegengestelde standpunten naar voren: verschillende leden van de Raad van Bestuur menen dat ontslag moet worden genomen, terwijl anderen vinden dat de BSF aangesloten zou moeten blijven, mits onderhandeld wordt over bepaalde voorwaarden.

Een dergelijke beslissing behoort tot de bevoegdheid van de Algemene Vergadering. Ze heeft immers zowel symbolische als financiële gevolgen.

Bijgevolg heb ik, namens de Raad van Bestuur, het genoeg u uit te nodigen deel te nemen aan de volgende elektronische beraadslaging en stemming. Er zijn drie opties mogelijk:

Optie 1. Voortzetting van het lidmaatschap, mits bepaalde voorwaarden

Optie 2. Ontslag, zonder voorwaarden

Optie 3. Ik onthoud me van stemming (ik heb geen voorkeur en mijn stem wordt niet meegeteld in het totaal aantal stemmen)

Hieronder vindt u de argumenten die tijdens de Raad van Bestuur werden uitgewisseld. Wij vragen u om over de kwestie na te denken en ons uw standpunt mee te delen door het vakje aan te kruisen dat overeenkomt met uw voorkeur (Google Formulier). Uiteraard kunt u ons bijkomende vragen stellen alvorens uw beslissing te nemen (info@shiatsu.be). U hebt echter niet de mogelijkheid om de stemopties te wijzigen.

Wij verwachten uw definitieve beslissing uiterlijk tegen maandag 8 juni 2026 om middernacht.

Ik maak van dit bericht gebruik om u mijn beste groeten over te maken.

S. Collins,
Voorzitster

Optie 1. Voortzetting van het lidmaatschap, mits bepaalde voorwaarden

Argumenten ten gunste van optie 1, uitgewisseld tijdens de Raad van Bestuur van 4 mei 2026:

1. België is stichtend lid van ESF. Ondanks de hoogte- en dieptepunten in de geschiedenis van ESF, ondanks de moeilijkheden bij de verdediging van de belangen van onze kunst en ons beroep, is België er samen met enkele andere lidstaten in geslaagd ESF om te vormen tot een levende en sterk groeiende organisatie. De BSF moet haar verantwoordelijkheid opnemen in de opbouw van een netwerk dat alle beoefenaars van Europa verenigt.
2. In tegenstelling tot een vroegere periode waarin ESF veel geld besteedde aan illusoire projecten (Europese lobbying: David tegen Goliath), voert ESF vandaag projecten uit die in verhouding staan tot haar middelen, vertrekkend vanuit het terrein, met zichtbare resultaten: Shiatsu Resources Worldwide, Shiatsu Without Borders, Global Meditation, Shiatsu Month... en het eerste Europees symposium in Brussel (februari 2025), dat een groot aantal actieve mensen uit de shiatsuwereld samenbracht, afkomstig uit heel Europa (leden en niet-leden van ESF). De energie, goede wil en vriendschap zijn zeer levendige waarden binnen ESF, naar het beeld van shiatsu, dat een energie van verbinding is.
3. Indien de acties van ESF niet voldoende zichtbaar zijn, kan hetzelfde gezegd worden over de acties van de BSF tegenover haar leden. Ook binnen de BSF worden wij geconfronteerd met kritiek van ontevreden leden. Wij moeten eerst voor onze eigen deur vegan.
4. De samenwerkingsproblemen tussen de BSF en ESF zijn reëel, maar zijn in de eerste plaats te wijten aan de communicatie tussen de Raad van Bestuur en haar vertegenwoordiger binnen het bestuur van ESF. De oplossing bestaat erin te werken aan de communicatie met ESF, in plaats van het kind met het badwater weg te gooien.
5. ESF werkt met beperkte werkingsmiddelen omdat haar leden niet zo talrijk zijn als die van de nationale federaties. Gezien het gebrek aan middelen zijn de resultaten aanvaardbaar. De mensen die zich inzetten zijn vrijwilligers. Men kan van vrijwilligers niet hetzelfde engagement verwachten als van betaalde professionals.
6. Indien wij vaststellen dat ESF niet alle opdrachten vervult die wij wensen, zouden wij — bij gebrek aan een verbeterde samenwerkingsvorm — aan ESF kunnen voorstellen het bedrag van onze financiële investering te verminderen.

Optie 2. Ontslag, zonder voorwaarden, met ingang op 31 december 2026

Argumenten ten gunste van optie 2, uitgewisseld tijdens de Raad van Bestuur van 4 mei 2026:

1. De werking van ESF voldoet niet aan onze verwachtingen. Ondanks onze herhaalde verzoeken sinds 2023 zet ESF geen van de projecten voort die de bestaansreden vormen van de organisatie (<https://europeanshiatsufederation.eu/about/#goals>):

- Wat doet ESF om de coherentie van de shiatsu-opleidingsprogramma's in de lidstaten te bevorderen? Wat zijn de minimale standaarden om de kwaliteit van de praktijk te bepalen? Moet men meer richtinggevend optreden of juist meer vrijheid laten aan de staten om zelf de kwaliteiten van een goede beoefenaar te bepalen? Hoe lang duren de studies in de lidstaten? Maken praktijkstages deel uit van de basisopleiding? Enz.
- Wat doet ESF om de erkenning van shiatsu op Europees niveau te bevorderen? En om de nationale federaties te ondersteunen in hun inspanningen om shiatsu erkend te krijgen bij de nationale autoriteiten? Is shiatsu een gezondheidszorgpraktijk of een welzijnspraktijk? Wat zijn de risico's en opportuniteiten?
- Welke rol speelt ESF in de ondersteuning van onderzoek rond shiatsu?

In plaats van zich toe te leggen op haar kerntaken, voert ESF communicatieprojecten uit (Shiatsu Resources Worldwide, Shiatsu Without Borders, Code of Ethics) en lijkt zij prioriteit te geven aan de erkenning van shiatsu binnen het model van het European Qualification Framework (niveau 6). Deze projecten zijn niet zonder belang, maar ze komen niet overeen met de basisopdrachten van ESF.

Meermaals sinds 2023 hebben wij ESF gevraagd een actie-/strategisch plan op te stellen om haar kerntaken te beginnen uitvoeren. Tijdens het ESF-symposium van februari 2025 in Brussel heeft de BSF opnieuw haar bezorgdheden geuit, zowel schriftelijk als mondeling. Tijdens de Zoom-vergadering van 23 april 2026 tussen het bestuur van ESF en dat van de BSF hebben wij onze bezorgdheid herhaald: ESF moet werken aan haar kerntaken. Het antwoord was steeds hetzelfde: "we beschikken niet over de middelen om te realiseren wat u vraagt."

De BSF is trouwens niet de enige die deze vaststelling doet. Verschillende internationale waarnemers, zoals bijvoorbeeld M. Mandl, V. Mihai of M. Mamychchvili, stellen vragen bij de prioriteit die aan EQF wordt gegeven of betreuren dat het symposium niet heeft geleid tot enig verslag of andere bekende opvolging.

(<https://www.facebook.com/EuropeanShiatsuFederation/posts/pfbid02XzGWKp6aw57vYDGtEx6r6tsBCPsE9gaHQBkJmdvxtiNGRzn2gfpHbbnLU2tMzXgSl>)

2. Wij steunen de werkwijze van ESF niet. ESF werkt autonoom: een tiental personen beslist zelf welke acties worden ondernomen en informeert de nationale federaties periodiek over de vooruitgang. Er bestaat geen democratische procedure waardoor de nationale federaties zelf het beleid van ESF kunnen bepalen. Zo werd de Raad van Bestuur van de BSF nooit gevraagd om de

huidige acties van ESF goed te keuren, zoals het geven van absolute prioriteit aan EQF, terwijl dit model om wettelijke redenen niet toepasbaar lijkt in België.

3. Wij betwisten de financieringswijze van ESF: ESF kost de BSF veel geld. In 2025 betaalde de BSF aan ESF een bijdrage van 3.216 euro, goed voor 16% van het budget van ESF. België behoort tot de “grote bijdragers” van ESF aangezien, van de 11 lidstaten, 6 landen elk minder dan 800 euro betalen. Dit betekent dat België indirect de deelname financiert van de helft van de lidstaten die een verminderde bijdrage betalen.

Sinds haar lidmaatschap heeft België aan ESF een gecumuleerd bedrag betaald dat overeenkomt met haar jaarlijks budget (het budget van de BSF voor 2026 bedraagt ongeveer 50.000 euro). Een dergelijke bijdrage lijkt ons enkel gerechtvaardigd indien de Belgische beoefenaars er voordelen uit halen. Vandaag is de kostprijs van ons lidmaatschap buiten verhouding met de gevoerde acties.

4. Wij betwisten eveneens de manier waarop ESF de middelen besteedt die wij ter beschikking stellen: ongeveer 60% van het budget gaat naar vliegtuig- en hotelkosten zodat de leden van het ESF-bestuur elkaar één keer per jaar fysiek kunnen ontmoeten. Wij erkennen het belang van fysieke ontmoetingen om het werk te organiseren, maar niet wanneer het budget zo beperkt is dat de werkingskosten een dergelijke proportie opslorpen en er bijna niets meer overblijft om projecten uit te voeren.

Hoewel het budget zo beperkt is, vindt ESF toch nog voldoende financiële marge om een aanzienlijk deel van haar werkingsmiddelen (1.075 euro per jaar) door te storten aan EFCAM (een Europese lobbystructuur die geen enkele actie onderneemt), terwijl zij tegelijk beweert niet over voldoende middelen te beschikken om tegemoet te komen aan de vragen van de BSF.

Wij stellen ten slotte vast dat ESF er bewust voor kiest een deel van de financiële middelen die wij ter beschikking stellen te gebruiken ten dienste van landen die geen lid zijn van ESF en dus niet bijdragen aan de financiering ervan. Dat was bijvoorbeeld het geval tijdens het symposium van februari 2025, aangezien ESF op eigen kosten vertegenwoordigers uitnodigde van niet-lidstaten (Roemenië, Frankrijk, Duitsland, Nederland, Zwitserland, Bosnië enz.). Wij vernemen ook dat ESF nu diensten aanbiedt aan de Duitse shiatsufederatie om haar te begeleiden bij een proces van integratie van Duitse shiatsu in EQF 6. ESF vindt dus middelen om diensten aan te bieden aan landen die geen enkele bijdrage betalen, terwijl zij verklaart geen middelen te hebben om België tegemoet te komen.

Conclusie van optie 2:

- ESF werkt rond niet-prioritaire opdrachten, met resultaten die volgens ons niet in verhouding staan tot onze investeringen.
- De werkwijze van ESF is niet democratisch of houdt in elk geval onvoldoende rekening met de wensen van de nationale federaties.

BELGISCHE **SHIATSU** FEDERATIE
FÉDÉRATION BELGE DE **SHIATSU**

- Het gebrek aan resultaten brengt ons tot de conclusie dat de financiële investering van de BSF volledig buiten verhouding is en door ESF wordt gebruikt op een manier die wij betwisten.
- Ondanks onze herhaalde vragen sinds 3 jaar, blijft ESF herhalen dat zij niet van plan is iets te veranderen aan de gevoerde projecten noch aan haar werkwijze.